

ለክቡርት ወ/ሮ ፎዚያ አሚን
በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የባህልና ቱሪዝም ሚኒስቴር ሚኒስትር
አዲስ አበባ

ጉዳዩ፡- የኢትዮጵያ ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ባለሥልጣንን
የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት ይመለከታል፤

በርዕሱ የተጠቀሰውን ባለሥልጣን መሥሪያ ቤት የአዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 14 ገጽ የአዲት ሪፖርት እና 13 ገጽ የሂሳብ መግለጫዎች በድምሩ 27 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልጻለን።

ከማክበር ሰላምታ ጋር!

ሰለሞን መብራቱ
የልማትና ማኅበራዊ መሥሪያ ቤቶች
አዲት ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር

ግልባጭ ፣
ለኢትዮጵያ ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ባለሥልጣንን
(ከ27 ገጽ አባሪ ጋር)
አዲስ አበባ

ለተወካዮች ምክር ቤት የተላከው የሂሳብ መግለጫዎችን አይጨምርም።።

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
በባህልና ቱሪዝም ሚኒስቴር ሚኒስትር
የኢትዮጵያ ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ባለሥልጣን

የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ
ኦዲት ሪፖርት

ሚያዝያ 2010 ዓ.ም
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
በባህልና ቴሪዝም ሚኒስቴር ሚኒስትር
የኢትዮጵያ ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ባለሥልጣን
የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ባለሥልጣን የተመደበለትን የመደበኛና የካፒታል በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ባለሥልጣን ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የዓለም አቀፍ አዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግና የዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን የአዲት ሥልት በመከተል ነው።

እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ (የአዲት አስተያየት) ለመስጠት ያስችለናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ መግለጫዎች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑን በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

የሂሳብ መግለጫዎች ጉልህ ከሆኑ መዛባቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃ፣ አጥጋቢ ማረጋገጫና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውናል። አስተያየት ላይ ለመድረስ በሂሳብ መግለጫዎች ላይ ያለውን የመረጃ አቀራረብ አጠቃላይ

ብቃት ገምግመናል። ይሁን እንጂ በሪፖርቱ ላይ ከተመለከቱት የአሰራርም ይሁን የሂሳብ አያያዝ ድክመቶች በተጨማሪ ሌሎች ድክመቶች ወይም ስህተቶች ሊኖሩ የሚችሉ ከመሆኑም በላይ የሂሳብ መግለጫውን ለማዘጋጀት የተዘረጉትን የውስጥ ቁጥጥርና ሌሎች ድክመቶችን ሙሉ በሙሉ ሊያሳይ አይችልም። ለኦዲቱ ሥራ መሰረት የሆኑት ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ያቀረባቸው የሂሳብ መግለጫዎች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

ኦዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን ወስዶ በጥልቀትና በዝርዝር ኦዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት በባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የካፒታል ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣

ከዚህ የኦዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

የኢትዮጵያ ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ባለሥልጣን የ2009 የሂሳብ መግለጫዎች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በመመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለሥራ ማስኬጃ የተሰጠ ቅድሚያ

ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ በደንቡና በመመሪያው መሰረት የፈጸመ መሆኑ ሲጣራ በ4210 የሂሳብ ኮድ ለ13 ፓርቲች ለሥራ ማስኬጃና ደመወዝ የተላከው ገንዘብ ከ2004 በጀት ዓመት ጀምሮ ከአምስት ዓመት በላይ ሳይሰበሰብ (ሳይወራረድ) የቆየ ብር 4,173,075.82 የሚገኝ መሆኑ የታወቀ ሲሆን፤ ስለሁኔታው ቀደም ባሉት ዓመታት በተደረገት አዲቶች ወቅትም ተሰብሳቢ ሂሳቡ እንዲወራረድ አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም በአሁኑ አዲት ወቅትም ሂሳቡ ሳይወራረድ ባለበት ሁኔታ የሚገኝ መሆኑ፤

2. የፌዴራል መንግሥት የገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 በአንቀጽ 10 መሠረት የመንግሥት ሠራተኞች ደመወዝ ክፍያ አፈጻጸም በተዘጋጀውና በተረጋገጠው የደመወዝ መክፈያ ዝርዝር መሰረት በእያንዳንዱ ሰራተኛ ስም ተዘጋጅቶ የሚሰጥ የደመወዝ ማስታወቂያ ወይም ፔሮል መዘጋጀቱን መረጋገጥ እንዳለበት በመመሪያው በተደነገገው መሠረት በባለሥልጣኑ ለሚገኙ ሰራተኞች ለበጀት አመቱ የተከፈለው ደመወዝ ትክክለኛነት ለማረጋገጥ እንዲሁም የገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት ላልተከፈሉ የደመወዝ ሂሳቦች ተገቢ የሆነ የማስተካከያ ምዝገባ መከናወኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

- 2.1. ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ በበጀት አመቱ ለ13ቱ የፓርቲ ሰራተኞች ደመወዝ እየጠየቀ የሚልክላቸው ሲሆን ፓርቲቹም ክፍያ ፈጽመው ማስረጃዎቹን የሚያቀርቡ መሆኑ ታውቋል። ሆኖም ግን በደመወዝ ዝግጅት ወቅት በተላለፈው የሂሳብ ምዝገባና በፓርቲ ተዘጋጅቶ በቀረበው የደመወዝ መክፈያ ፔሮል መካከል ለተፈጠረው ልዩነት ተገቢው የሆነ የሂሳብ ማስተካከያ ለየሂሳብ ኮዶቹ ባለመሠራቱ ምክንያት ብር 1,016,072.55 የደመወዝ የወጪ ሂሳብ በዴበትና በክሬዲት በብልጫ የተመዘገበ መሆኑ፤

- 2.2. በበጀት ዓመቱ ለሰሜን ተራሮች፣ ለአቢጃታ፣ ለባሌ ተራሮች እና ለያንጎ ዲራሳ ብሔራዊ ፓርቲች ሰራተኞች ከተላከውና በዋናው መሥሪያ ቤት በወጪ ከተመዘገበው የደመወዝ ሂሳብ ውስጥ ብር 3,002,415.69 ክፍያ ስለመፈጸሙ ማስረጃ ሳይቀርብ በወጪ ተመዝግቦ የተገኘ መሆኑ፤

3. በባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የሚገኙት ተከፋይ ሂሳቦችን ተገቢነት ለማረጋገጥ እንዲሁም መሥሪያ ቤቱ ያለበትን ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ ለሚመለከተው አካል

የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ በተለያዩ የተከፋይ ሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፡-

3.1. ከአንድ ወር አስከ አንድ ዓመት ድረስ የቆየ ብር 1,258,665.48፤

3.2. ከአንድ ዓመት በላይ አስከ አምስት ዓመት ድረስ የቆየ ብር 206,194.50፤

በድምሩ ብር 1,464,859.98 ሳይከፈል በሂሳብ መግለጫው ላይ የሚታይ መሆኑ፤

4. በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት የተከፋይ ሒሳቦች የክሬዲት መደበኛ ሚዛናቸውን የጠበቁ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፤ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም በተከፋይ ተቀጽላ ሌጆሮች ላይ የተመለከተው የመዝጊያ ሚዛን (Endind Balance) ሲታይ፡-

4.1. በተከፋይ የሂሳብ መደብ 5004 በተለያዩ ተቀጽላ የሂሳብ ቋቶች በድምሩ ብር 55,729.78 ፤

4.2. በተከፋይ የሂሳብ መደብ 5029 በተለያዩ ተቀጽላ የሂሳብ ቋቶች በድምሩ ብር 265,360.00፤

በድምሩ ብር 321,089.78 ከመደበኛ ሚዛናቸው ወጪ ዴቢት ሚዛን የሚያሳዩ መሆኑ፤

5. በፌዴራል መንግሥት የሰራተኞች አዋጅ ቁጥር 515/1999 መሰረት በመሥሪያ ቤቱ የመደብ መታወቂያ ተሰጥቶት የተቀጠረ ሰራተኛ ሙሉ ግዜውን ለተሰጡት ተግባርና ኃላፊነቶች ማዋሉን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ በአልጣሽ ብሄራዊ ፓርክ ቋሚ የጽህፈት ቤት ሠራተኞችና ስካጢቶች በቀን ሥራ ከአወደአምደክ እስከ አሜድላ የሚወስደውን ጥርጊያ መንገድ ለሰሩበት በሚል በቀን ብር 130.00 ሂሳብ በጠቅላላው ብር 85,140.00 ክፍያ ተፈጽሞ የተገኘ መሆኑ፤

6. በተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ ቁጥር 285/1995 ዓ.ም ክፍል ስድስት አንቀጽ 22(1) መሰረት ለተጨማሪ ዕሴት ታክስ የተመዘገበና ታክስ የሚከፈልበት ግብይት የሚያካሂድ ሰው ዕቃዎቹን ወይም አገልግሎቶቹን ለሚያቀርብለት ሰው የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ መስጠት እንዳለበት፤ ነገር ግን ለተጨማሪ እሴት ታክስ ያልተመዘገበ ሰው የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ መስጠት እንደማይችል በአዋጁ ላይ ተመልክቷል። ሆኖም የአብያታ ሻላ ብሄራዊ ፓርክ ለሚያሰራው የአጥር ግንባታ የሚሆን ቋሚ የአጥር እንጨት ከአለሙና ፈይኔ የቤት መሥሪያና ግንዲላ ንግድ

ሀብረት ሽርክና ማህበር የተጨማሪ እሴት ታክስን ጨምሮ በብር 19,975.51 ግዢ የፈጸመ ቢሆንም፡-

6.1. ፓርኩ የተጨማሪ እሴት ታክስን ጨምሮ ለፈጸመው ክፍያ የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ ያልቀረበለት መሆኑ፤

6.2. ሻጩ ድርጅት የተጨማሪ ዕሴት ታክስ ተመዝጋቢ ለመሆኑ ማስረጃ ያልቀረበለት መሆኑ፤

7. የፌዴራል መንግሥት የገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቀጥሮ 4/2003 አንቀጽ 10 የመንግሥት ሠራተኞች የደመወዝ ክፍያ ከመፈጸሙና ወጭ ከመደረጉ በፊት ተገቢው ጥንቃቄ የሚደረግ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ አቶ ሀብታሙ ብስራት የተባሉ የባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የገራይሌ ብሄራዊ ፓርክ የህግ ክፍል ሰራተኛ ሆነው የወር ደመወዝ ብር 3,001.00 የበረሃ አበል ብር 900.30 እየተከፈላቸው እንዲሰሩ ጥር 13 ቀን 2008 ዓ.ም በደብዳቤ ቁጥር ሠሀ43/22/08 የተመደቡ መሆኑ ተገልጾ ደብዳቤ የተጻፈላቸው ቢሆንም ሰራተኛው ምደባውን ተቃውመው በትምህርት ላይ የሚገኙ እና በክርክር ላይ መሆናቸውን ጥር 22 ቀን 2009 ዓ.ም በጻፉት ማመልከቻ አሳውቀዋል፡፡ ሆኖም፡-

7.1. ግለሰቡ ከመጋቢት 1 ቀን 2008 ጀምሮ በገራይሌ ብሄራዊ ፓርክ ከመመደባቸው በፊት ወርሃዊ ደመወዛቸው ብር 2,628.00 ሲሆን ብር 373.00 ተጨምሮላቸው ብር 3,001.00 እንዲያገኙ ተደርጓል፡፡ ሆኖም ግለሰቡ ወደተመደቡበት ቦታ ሳይሄዱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ ብር 118 ወራት ያህል በጠቅላላው ብር 6,714.00 ተጨማሪ ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤

7.2. ግለሰቡ የሥራ ምድብ ቦታቸው ላይ ሳይገኙ ከመጋቢት 1 ቀን 2008 ዓ.ም እስከ ህዳር 30 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ ለዘጠኝ ወራት ያህል የበረሃ አበል በወር ብር 900.30 በጠቅላላው ብር 8,102.70 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤

7.3. የፕብሊክ ሰርቪስና የሰው ሃብት ልማት ሚኒስቴር ሚያዝያ 10 ቀን 2009 ዓ.ም በደብዳቤ ቁጥር ተሰየኃስ267/1ሀ34/1/2 አላግባብ የተከፈላቸው የበረሃ አበል መመለስ እንዳለበት፤ ለረጅም ጊዜ አለአግባብ እንዲከፈላቸው ያደረጉ ኃላፊዎች ጉዳይም ተጣርቶ አስፈላጊው እርምጃ እንዲወሰድና አፈጻጸሙም እንዲገለጽለት የጠየቀ ቢሆንም መሥሪያ ቤቱ ምንም አይነት እርምጃ ያልወሰደ መሆኑ፤

8. በፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 979/2008 ከመቀጠር የሚገኝ ገቢን በተመለከተ በክፍል ሁለት አንቀጽ 12 በተደነገገው መሰረት እንዲሁም በገቢ ግብር ደንብ ቁጥር 78/94 አንቀጽ 3 ከግብር ነጻ ከተደረጉ ገቢዎች በስተቀር ማናቸውም ክፍያ ወይም ጥቅም (ለምሳሌ የቤት አበል ቦነስ የአመት ፍቃድ ክፍያ የአገልግሎት ካሳ ... ወዘተ) ከወር ደመወዝ ጋር እየተደመረ ግብር እንደሚከፈልበት በአዋጁና በደንቡ በግልጽ የተመለከተ መሆኑን በመግለጽ ነሐሴ 9 ቀን 2000 ዓ.ም በቁጥር 1 አውግ-54 በተጻፈ ደብዳቤ የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉሙሩክ ባለሥልጣን አሳውቋል። በዚህ መሰረት ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ለዓመት እረፍት ሥራ የፈጸመው ክፍያ እና ከክፍያው ላይ የተቀነሰውን ሥራ ግብር አግባብነትና ትክክለኛነት ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ የዓመት እረፍት ፍቃድ ክፍያ በደመወዝ ላይ ተደምሮ እንዲሰላ ባለመደረጉ ምክንያት ላይ ብር 5,750.86 ሥራ ግብር ያልተቀነሰ መሆኑ፤

9. ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የፈጸመው የውሎ አበል ክፍያ የፕብሊክ ሰርቪስና የሰው ሀብት ልማት ሚኒስቴር ሰኔ 2004 ባወጣው የመንግሥት ሰራተኞች የቀን ውሎ አበል መመሪያ መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

9.1. መሥሪያ ቤቱ የባህልና ቱሪዝም ሚኒያ ፎረም 5ኛውን ዓመታዊ ጉባኤ በአርባ ምንጭ ከተማ ከሰኔ 1 ቀን እስከ 15 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ ሲያካሂድ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 661873 ለጉባኤው ተሳታፊዎች ብር 92,360.00 የውሎ አበል ክፍያ የፈጸመ ቢሆንም ከቀን የውሎ አበል ተመን በላይ ክፍያ በመፈጸሙ ምክንያት ብር 3,920.00 አላግባብ ክፍያ መፈጸሙ፤

9.2. በውሎ አበል አከፋፈል መመሪያው መሰረት ሰራተኛው በጉዞ ወቅት የተንቀሳቀሰበት ቀን፣ ቁርስ፣ ምሳና እራት በተጠቀመበት ቦታ (ከተማ) እንዲሁም የአልጋ ክፍያ በጉዞ ወቅት ባደረበት አካባቢ በወጣው የውሎ አበል አከፋፈል መመሪያ መሰረት መፈጸም ሲገባው ክፍያው በሙሉ በአርባምንጭ ከተማ የውሎ አበል መሰረት መፈጸሙ፤

9.3. አቶ ምትኩ ገ/ሚካኤል ለሥራ ከአዲስ አበባ ወደ ሻሸመኔ ለመስክ ሥራ ከግንቦት 9 ቀን 2009 ዓ.ም በመሥሪያ ቤቱ መኪና ታርጋ ቁጥር 4-15016 ሄደው ከሻሸመኔ ወደ አዲስ አበባ የተመለሱት ግንቦት 21 ቀን ለመሆኑ በመሥሪያ ቤቱ በተሞላው የርቀትና የነዳጅ መቆጣጠሪያ ላይ የተመለከተ ሆኖ

ሳለ በውሎ አበል ክፍያ ማወራረጃ ቅጽ ላይ እስከ ግንቦት 23 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ እንደቆዩ ተደርጎ የ15 ቀን የውሎ አበል ብር 2,684.20 ክፍያ ተፈጽሟል። ሆኖም የ12 ቀናት የውሎ አበል 2,148.00 መክፈል ሲገባው በብልጫ ብር 536.20 ክፍያ መፈጸሙ፤

በድምሩ ብር 4,456.20 በብልጫ የውሎ አበል ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤

10. በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት የተሰብሳቢ ሂሳቦች የዴቢት መደበኛ ሚዛናቸውን የጠበቁ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም በተሰብሳቢ ተቀጽላ ሌጆሮች ላይ የተመለከተው የመዝጊያ ሚዛን (Endind Balance) በተሰብሳቢ ሂሳብ መደብ 4203 በአንድ የተሰብሳቢ ሂሳብ ተቀጽላ ቋት ላይ ብር 1,831.13 ክሬዲት ሚዛን የሚያሳይ መሆኑ፤

ታውቋል።

ከላይ ከተራ ቁጥር 1 እስከ 10 በዝርዝር በተገለጹት ምክንያቶች በእኛ አስተያየት የባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የሂሳብ መግለጫዎች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበውን ገቢ የተፈፀመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ አያሳዩም።

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፤ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል።

1. ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1.1. ለባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ለ2009 በጀት ዓመት ከተፈቀደው የወጪ በጀት ከ10% በላይ ሥራ ላይ ያልዋለው በየሂሳብ ኮዶች ሲታይ፡-

1.1.1. ከመደበኛ በጀት ብር 7,583,347.44 ፣

1.1.2. ከካፒታል በጀት ብር 3,088,660.00 ፣

በድምሩ ብር 10,672,007.44 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

1.2. በፋይናንስ መመሪያው መሰረት በግዥና በዕርዳታ ለሚገቡ ዕቃዎች የሚከፈለው የቀረጥ ሂሳብ ለሒሳብ አሰራር እንዲያመች ጥሬ ገንዘብ ነክ

ባልሆነ ምዝገባ የሚከናወን መሆኑን በናሙና ለማጣራት ኦዲት ሲደረግ ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ በ2009 በጀት ዓመት ከገቢዎችና ግምሩክ ባለሥልጣን (ከገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር) በተጻፈለት ደብዳቤ መሰረት የቀረጥ ሂሳብ ምዝገባ አከናውኗል። ሆኖም አቃዎቹ ገቢ ለመደረጋቸው ከወጪ ሂሳቡ ጋር የንብረት ገቢ ደረሰኝ እንዲያያዝ ባለመደረጉ ብር 10,123,400.02 ቀረጥ የተከፈለባቸው አቃዎቹ ገቢ መደረጋቸውን ለማረጋገጥ ያልተቻለ መሆኑ፤

- 1.3. በባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ለሐምሌ 1 ቀን 2008 በ4210 የዞረው የአዋሽ ብሄራዊ ፓርክ የተሰብሳቢ ሂሳብ መነሻ ብር 402,598.27 መሆኑን የሚያሳይ ቢሆንም በፓርኩ ጽህፈት ቤት የውስጥ ኦዲት ሪፖርት የተያዘው ሂሳብ ለ2009 በጀት አመት የተሰብሳቢ ሂሳብ የመነሻ ሂሳብ ተብሎ ከተመዘገበው ጋር ሲነጻጸር የብር 309,100.59 ልዩነት የሚታይ መሆኑ፤
- 1.4. የገ/ኢ/ት/ሚ/ር ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት የገቢ ሂሳቦች በተገቢው የሒሳብ መደብ የሚመዘገቡ መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ ከምርምር እና ጥናት የተሰበሰበው ገቢ ብር 250,012.60 በተገቢው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ መሆኑ፤
- 1.5. በፌዴራል መንግሥት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 3/2003 መሰረት በበጀት ዓመቱ መጨረሻ ለማዕከላዊ ግምጃ ቤት ፈሰስ የሚደረግ ሂሳብ ከመንግሥት ግምጃ ቤት የገንዘብ ምንጭ ለመደበኛ ሥራ ማስኬጃ በቅድሚያ በሰነድ ተከፍሎ ሳይወራረድ በየዓመቱ መጨረሻ በሣጥን ከተቆጠረው ውስጥ ክፍያው በበጀት ዓመቱ የተፈጸመና አገልግሎቱ በተከታዩ በጀት አመት ውስጥ የሚሰጥ አላቂ ንብረት ሂሳብ በፈሰስ ሂሳብ ሊመዘገብና ለገ/ኢ/ት/ሚኒስቴር ፈሰስ ሲደረግ እንደሚገባ ያመለክታል። ይሁን እንጂ ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ሰኔ 28 ቀን 2009 ዓ.ም በጆርናል ቫውቸር ቁጥር 0050603 እና 0050604 ብር 100,000.00 የነዳጅ ግዥ ፈጽሞ በወጪ የመዘገበ ሲሆን ከዚህ ውስጥ በቅድሚያ ለነዳጅ ግዥ ከተፈጸመው ክፍያ ውስጥ ለብር 13,860.32 መሥሪያ ቤቱ ነዳጁን ለመጠቀሙ ማስረጃ የቀረበ ሲሆን ለብር 86,139.68 በበጀት

ዓመቱ ስራ ላይ ስለመዋሉ ማስረጃ ላልቀረበለት የነዳጅ ሂሳብ በፈሰሰ ሪፖርት ያልተደረገ መሆኑ፤

1.6. የገ/አ/ት/ሚ/ር ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት የወጪ ሂሳቦች በተገቢው የሒሳብ መደብ የሚመዘገቡ መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ ብር 71,748.00 የተለያዩ ክፍያዎች በተገቢው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገቡ መሆኑ፤

1.7. የባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት የገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር ባወጣው የፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት መፈጸሙን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1.7.1. በዋናው መሥሪያ ቤት

1. የሂሳብ ሰነዶች በአይቤክስ ላይ በተቀመጠው ዝርዝር መሰረት ተደራጅተው የምዝገባ መነሻ ሰነድ (Item Number) ያልተሰጣቸው መሆኑ፤
2. የቼክ ቁጥር በሂሳብ እንቅስቃሴ መዝገብና በወጪ ማስመስከሪያ ደረሰኝ ላይ የማይገለጽ መሆኑ፤
3. የየሂሳብ ምዝገባ ማዘዣ ሰነዶች በአብዛኛው ያልተፈረሙና ከጥራዙ ላይ ያልተቀደዱ መሆኑ፤
4. የፓርኬ ሰራተኞች ደመወዝ በዋናው መሥሪያ ቤት ተጠይቆ በሚወጣው የደመወዝ መክፍያ የፔሮል ሰነድ ሳይሆን በፓርኮች በሚዘጋጀው ሌላ ፔሮል የሚዘጋጅ በመሆኑ ከገንዘብ ሚኒስቴር ተጠይቆ ደመወዝ ላልወጣላቸው አዲስ ለተቀጠሩ ሰራተኞች የሚከፈል ከመሆኑም በተጨማሪ ከተዘጋጀው ፔሮል ጋር የአዲስ ቅጥር ሰራተኞች ደብዳቤ የማይቀርብ መሆኑ፤

1.7.2. በባሌ ብሄራዊ ፓርክ

1. ከባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ለስራ ማስኬጃም ሆነ ለደመወዝ ለሚላከው ገንዘብ ገቢ ደረሰኝ የማይቆረጥለት መሆኑ፤

2. የገቢና የወጪ ሂሳብ መቆጣጠሪያ መዝገብ ያልተቋቋመና ምዝገባም ያልተከናወነ መሆኑ፤
3. በዋናው ገንዘብ ያዥ የጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴ የሚመዘግቡበት የመቆጣጠሪያ መዝገብ (ካሽ ቡክ) ያልተቋቋመ መሆኑንና ምዝገባም የማይከናወን መሆኑ፤
4. በበጀት አመቱ ጥቅም ላይ ያልዋሉ አላቂ ንብረቶች ቆጠራ ያልተደረገና ለባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የፈሰሰ ሪፖርት ያልቀረበ መሆኑ፤
5. የባንክ ሂሳብ ማስታረቂያ በየወሩ የማይዘጋጅ መሆኑ፤
6. ለነዳጅ አጠቃቀም የቁጥጥር ሥርዓት ያልተዘረጋለት መሆኑ፤
7. የነዳጅ አጠቃቀም ሪፖርት የማይቀርብና ከወጪ ቀሪው የማይታወቅ መሆኑ፤
8. በእለት ገንዘብ ያዞች የተሰበሰበ ገንዘብ በእየእለቱ ለዋና ገንዘብ ያዥ ገቢ የማይደረግ መሆኑ፤

ታውቋል።

2. ልዩ ሌላ ጉዳዮች (Other Matters)

2.1. የባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

2.1.1. በዋናው መሥሪያ ቤት

1. ለቋሚ ንብረቶች አልፎ አልፎ መለያ ቁጥር ያልተሰጠ መሆኑ፤
2. በተጠቃሚዎች እጅ የሚገኙ ቋሚ ንብረቶች መቆጣጠሪያ ቅጽ ላይ የንብረቱ መለያ ቁጥር እና የዕቃው ዋጋ ያልተመዘገበ መሆኑ፤
3. በ2008 በጀት ዓመት ቋሚ ንብረት ቆጠራ ወቅት ላፕቶፕ፣ ጂፒኤስ (GPS) ካሜራ ባይኒኩላር (BINOCULARE) ሲዲኤምኤ (CDMA)

ኢ.ቪ.ዲዮ (E-Video) ስሪቶች ለስራ ቢያወጡዋቸውም በቢሮ ባለመገኘታቸው ያልተቆጠሩ መሆኑ፤

2.1.2. በባሌ ብሄራዊ ፓርክ

1. በብሄራዊ ፓርኩ ንብረት ክፍል ቢን ካርድ ያልተቋቋመ መሆኑ፤
2. ለቋሚ ንብረት መለያ ቁጥር በጎፋሙ መሰረት ያልተሰጠው መሆኑ፤
3. የቋሚ ንብረት ተጠቃሚ ካርድ በየሰራተኛው ስም በተገቢው ሁኔታ ተመዝግቦ ያልተያዘ መሆኑ፤
4. በመጋዘን ውስጥ የሚወገዱ ንብረቶችና አገልግሎት የሚሰጡ ንብረቶች ያልተለዩ መሆኑ፤
5. የማያገለግሉ ንብረቶች እንዲወገዱ ወይም የሚመለከተው እንዲያውቀው ያልተደረገ መሆኑ፤

2.1.3. በአዋሽ ብሄራዊ ፓርክ

አገልግሎት እየሰጡ ለሚገኙ የፓርኩ ቋሚ ንብረቶች የመለያ ኮድና ቁጥር ያልተሰጣቸው መሆኑ፤

2.2. የባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም በፌዴራል መንግሥት የተሸከርካሪዎች ስምሪት እና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 መፈጸሙን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ በአዋሽ ብሄራዊ ፓርክ፡-

2.2.1. ሊጠገኑ የማይችሉ 3 መኪኖች እንዲወገዱ ያልተደረጉ መሆኑ፤

2.2.2. በፓርኩ ውስጥ በቀላል ብልሽት የቆሙ ሊጠገኑ አገልግሎት ሊሰጡ የሚችሉ አምስት መኪኖችና አንድ ሞተር ብስክሌት በመቆማቸው ምክንያት ለበለጠ ብልሽት እየተዳረጉ መሆኑ፤

2.2.3. የመኪና ጋራዝ በበቂ መሳሪያ የተደራጀ ቢሆንም ምንም አይነት አገልግሎት ሳይሰጥ ለረጅም አመታት ተዘግቶ የሚገኝ መሆኑ፤

2.2.4. ሁለት ትልልቅ ጀነሬተሮች በቀላል ብልሽት የቆሙ መሆኑ፤

2.3. በፌዴራል መንግሥት ሰራተኞች አዋጅ ቁጥር 515/2009 መሰረት ሰራተኞች በስራ አጋጣሚ ለሚፈጽሙት የዲስፒሊን ጉድለት ተገቢው እርምጃ የሚወሰድ ለመሆኑ ሲጣራ አቶ ከድር መሀመድ ሀጎስ የያንጎ ዲራሳ ብሄራዊ ፓርክ ተጠባባቂ ኃላፊ የሆኑት ሰኔ 16 ቀን 2006 በደብዳቤ ቁጥር ሠሰ9/04/06 ከሰኔ 15 ቀን 2006 ዓ.ም ጀምሮ ክሊራንስ ተሰጥቷቸው ከስራ የለቀቁ ለመሆኑ እና የተሰጣቸው የሥራ ልምድ ማስረጃ አግባብነት እንዲረጋገጥለት የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን መጋቢት 25 ቀን 2009 በቁጥር 2-4-9/254/09 በተጻፈ ደብዳቤ መሥሪያ ቤቱን በጠየቀው መሰረት ሰራተኛው ከያንጉዲራስ ብሄራዊ ፓርክ ጽህፈት ቤት በወቅቱ ባልነበሩበት ጊዜ በተሳሳተ የሥራ ኃላፊነት ማስረጃውን የወሰዱ እና ዋናው መሥሪያ ቤትም ሆነ ክፍሉ ይህን ጉዳይ እንደማያውቀው በመግለጽ ምላሽ ሰጥቷል። ሆኖም በባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ በኩል ጉዳዩ ከታወቀ በኋላ የተወሰደ እርምጃ አለመኖሩ፤

2.4. የፌዴራል ዋና ኦዲተር ያለፉት በጀት ዓመታት ሂሳብ መግለጫዎችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርጎ ሙያዊ አስተያየትና የማሻሻያ ሃሳቦች ያቀረበ ሲሆን፤ ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት ተገቢው እርምጃ የወሰደ መሆኑ ሲጣራ፡-

2.4.1. የ2008 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ግኝቶች፤

1. በባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ በተለያዩ ፓርኮች ላይ ይሠሩ ለነበሩ ስምንት ሠራተኞች በድምሩ ብር 9,139.09 ከሥራ ከለቀቁ በኋላ ያለአግባብ ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤
2. መሥሪያ ቤቱ ሰኔ 30 ቀን 2008 ዓ.ም በወጪ ሻውቸር ቁጥር 75438 በ5004 የሒሳብ መደብ በዴቢት እና በ6111 የሂሳብ መደብ ክሬዲት ለብር 1,222,915.49 የደመወዝ ሂሳብ ማስተካከያ ምዝገባ የተከናወነ ቢሆንም ደመወዝ ያልተከፈላቸው ሰራተኞች ዝርዝር፤ የደመወዛቸው መጠን፤ ተቀናናሽ ሂሳቦችን፤ ደመወዙ ያልተከፈለባቸው ወራቶች፤ ያልተከፈለው ደመወዝ የሥራ ቦታ (ዋናው መሥሪያ ቤት፤ ፓርኮችና መጠለያዎች)፤ የሚያሳይ

ዝርዝር ማስተካከያ ከተሰራበት የሂሳብ ምዝገባ ማዘዣ ጋር እንዲያያዝ ያልተደረገ መሆኑ፤

3. ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ፣ የተጋላጭነት ደረጃ መለየት እና የሥጋት ተጋላጭነት ፍተሻ በጥቅምት ወር 2008 አምስት በሚሆኑ ብሄራዊ ፓርኮች ላይ የተጀመረ ሥራ ቢኖርም የተሟላ ያለመሆኑ፤

2.4.2. የ2007 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ግኝቶች፤

1. ከባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ከሥራ ለለቀቁ አንድ ሠራተኛ ከሥራ ከለቀቁበት ከሰኔ 16 ቀን 2006 ዓ.ም በኋላ ለአንድ ወር ከ15 ቀን ብር 2,578.50 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤
2. የባቢሌ ዝሆኖች መጠለያ ለአቶ መሀመድ ሬድዋን በወጪ ሻውቸር ቁጥር 669665 ከታህሳስ 12 እስከ ታህሳስ 24 ቀን 2007 ዓ.ም ድረስ ብር 1,764.00 ለውሎ አበል የተከፈለ ሲሆን በድጋሚ በወጭ ሻውቸር ቁጥር 668690 ከታህሳስ 12 እስከ ታህሳስ 16 ቀን 2007 ድረስ ለቆዩበት ተብሎ ብር 588.00 የውሎ አበል ክፍያ የፈጸመ መሆኑ፤

2.4.3. የ2006 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ግኝት፤

መመሪያው ከሚፈቅደው በላይ ብር 10,077.55 የውሎ አበል ክፍያ የተፈፀመ መሆኑ፤

2.4.4. የ2005 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ግኝት፤

ለመሥሪያ ቤቱ ሰራተኞች ለውሎ አበል የተከፈለ ብር 409.96 እና ለነዳጅ መግዣ ወጭ ለሆነው ብር 2,813.40 በድምሩ ብር 3,223.36 የወጪ ማስረጃ ሳይቀርብለት በወጪ ተመዝግቦ የተገኘ መሆኑ፤

2.4.5. የ2004 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ግኝት፤

በ2004 በጀት ዓመት መጨረሻ በመሥሪያ ቤቱ የቆጠራ ኮሚቴ የቋሚና አላቂ እቃ ቆጠራ በተከናወነበት ወቅት፡-

- ◆ አንድ ላፕቶፕ ቶሺባ ኮምፒውተር ከነበርሳው፤
 - ◆ አንድ ዲጂታል ካሜራ ከ4ጂቢ ሚሞሪ ካርድ ጋር፤
 - ◆ አንድ ድንኳን እና አንድ አጉሊ የሜዳ መነፅር፤
- በቆጠራ ወቅት ያልተገኙና አለመቆጠራቸው፤

ተገልጾ በግኝቶቹ ላይ አስፈላጊው እርምጃ እንዲወሰድ በተሰጠው አስተያየት መሠረት እርምጃ ያልተወሰደና ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ በአዲት ግኝቶች በሚሰጡት አስተያየቶች መሰረት እርምጃ በመወሰድ ረገድ ክፍተትና መዘግየት የሚታይበት መሆኑ ፤

ታውቋል።

የፌዴራል ዋናው ኦዲተር መሥሪያ ቤት
ሚያዝያ 2010 ዓ.ም